

O Realitate Ascunsă a României – Necunoaștere sau Nerecunoaștere?

(„The Hidden Reality of Romania – Lack of Knowledge or Lack of Recognition?”)

Ionela Mădălina DODESCU

National University of Political Studies and Public Administration

Abstract:

I had the honor of being a part of the „Romania, Eastern and South-Eastern Europe in the New World (Dis)Order” Conference as a volunteer, and this article reflects some of my interests that have been met during the duration of the project.

The first part of my article follows the international setting after Romania’s European membership at the 1st of January 2007¹, underlying the diversity, the values and the new challenges related to gender inequalities in Romania. In their turn, these are suggesting new ways of understanding the realities of gender (in)equality in Romania.

Secondly, I aim to discuss the results of my research with the project, involving media monitorization in regard to women’s representation in the media and the issue of women’s unrecognized expertise in the fields of International Relations, Security Studies or Political Economy in Romania.

Keywords: *social perception, inequality, gender relations, Romania, media monitorization.*

Rolul politologului este de a observa lumea, și are atât permisiunea, cât și responsabilitatea de a descrie și explica atitudini și alegeri, cauze și efecte, utilizând concepte care să ajute la înțelegerea realității. La acestea se adaugă simpla proiecție destul de aproape de modul în care

¹ Piotr PRZYBYLSKI, „UE și România”, Text, România - European Commission, 10 octombrie 2016, https://ec.europa.eu/romania/about-us/eu_romania_ro.

lumea poate sau trebuie să fie înțeleasă, ori mecanismele prin care situația internațională sau națională trebuie explicată, distanțându-se de gândirea realistă și de efectele egoismului natural uman, și mai degrabă fiind apropiat de explicarea unor schimbări apărute în observarea realității, dar și a percepțiilor sociale, aici intrând ca temă de cercetarea și femeile văzute ca minoritate.

În acest context, este necesar de menționat faptul că folosesc termenii de „**percepții sociale**” în detrimentul termenilor de „**construcție sociale**”¹ tocmai pentru a apropia cititorul de importanța normelor, valorilor, ideilor, egalității de gen, și altele, de unitățile de analiză folosite, în cazul cercetării mele - emisiunile urmărite, (provocarea mea pentru cititori fiind aceea de a critica după propriile percepții), dar și pentru a distanța articolul de domeniul Sociologiei, și pentru a-l încadra în domeniile Relațiilor Internaționale și Științelor Politice.

În continuare se vor prezenta observațiile făcute în urma monitorizării emisiunilor TV precum ANTENA 3, DIGI 24, B1, ROMANIA TV, TVR1, EPOCH TIMES ROMÂNIA-ORA DE VEGHE, REALITATEA PLUS.

În primul rând, cred că este necesar să subliniez esența, expresia a ceea ce se întâmplă în realitatea imediată a României, această dominație masculină în media, în sectorul public în general, și mi-am propus să expun dovezile că uneori doar bărbații sunt invitați la aceste discuții și întâlniri pe diverse teme, importante pentru toată lumea de altfel pentru că se expun puncte de vedere cu privire la decizii ce ne privesc pe toți, indiferent de gen. Menționez că se dorește echilibrul de reprezentare și apariție mass-media, dar și că se recunoaște integral expertiza bărbaților invitați. Ceea ce trebuie avut în vedere și necesar de modificat este acapararea masculină în scena conferințelor (*all male panels*), în mass-media. Iar toate aceste lucruri se întâmplă într-o Uniune Europeană care asumă cu totul alte valori așa cum prezint mai jos.

Uniunea Europeană este centrată pe valori, norme și idei, *printre care și egalitatea, promovând, în consecință, egalitatea între femei și bărbați [articolul 2 și articolul 3 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană – TUE]. (...) iar articolul 8 din TFUE prevede datoria*

¹ De altfel, diferențierea domeniilor este mai și mai importantă din moment ce discuția se poate confunda cu **construcționismul**, care este o teorie epistemologică din domeniile sociologiei și psihologiei, care afirmă că „oricare ar fi procesele de construcție „interioare”, mentale, rămâne faptul că procesele constructive de importanță se reflectă în diferitele lor structuri negociate, rezultate pe care oamenii le-au fixat între ei în istorie la fel de importante (din motive sociale, politice sau economice, dar nu biologice)” din Edith Ackermann, „Piaget’s Constructivism, Papert’s Constructionism: What’s the difference?”, 5 (1 ianuarie 2001), https://www.researchgate.net/publication/238495459_Piaget's_Constructivism_Papert's_Constructionism_What's_the_difference.

Uniunii de a elimina inegalitățile și de a promova egalitatea între bărbați și femei în toate activitățile sale (concept cunoscut și ca „integrarea dimensiunii de gen”)¹,

și conform „[art. 23 din Legea nr. 202/2002, republicată](#), se promovează principiul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați în vederea eliminării tuturor formelor de discriminare bazate pe criteriul de sex, în toate politicile și programele naționale”². Astfel că, odată ce România a devenit stat membru al Uniunii Europene, are responsabilitatea și obligativitatea de a respecta și susține opinia femeilor în spațiul public și nu numai.

În al doilea rând, consider că este nevoie de o schimbare bazată pe echilibru, și dat fiind faptul că între 14.01.2020 și 28.02.2020 am monitorizat posturile TV amintite mai sus, între orele 08:00 și 11:00, am fotografiat cadrele, având un total de 294 de fotografii și screenshot-uri, și le-am selectat pe acestea pentru că nu prezintă doar știri, ci sunt invitați de la care se așteaptă opinii față de teme de interes public. Amintesc câteva dintre temele discuțiilor de la acel moment: alegerea premierului de către Klaus Iohannis, moțiunea de cenzură a PSD numită „Guvernul Orban/PNL – privatizarea democrației românești”, demiterea Guvernului (EPOCH TIMES ROMANIA-ORA DE VEGHE, discuții între Tudorel Urian, Nicoleta Savin și Adrian Sturdza), apoi desemnarea lui Orban de către Președinte, opinii față de creșterea sau scăderea pensiilor, alegerea lui Marcel Ciolacu în funcția de președinte și premier al PSD, fonduri europene pe care România putea să le acceseze, câteva dintre acțiunile pentru reîntoarcerea românilor din China în contextul Covid-19 (invitat special la DIGI 24 a fost Traian Băsescu).

Am observat că există 3 tipare, și anume: **1. doar bărbații sunt invitați să vorbească despre relații internaționale, economie, științe politice, probleme geopolitice** (lucru frecvent întâlnit la invitații de la ANTENA 3, B1, TVR1, REALIATEA PLUS-exemplu Figura 1); **2. mai apoi ori este un invitat special (și de obicei este un bărbat**, lucru des întâlnit în fiecare dintre emisiunile monitorizate), sau **3. Invitatele femei sunt puține**, una sau două, dar nu în proporții egale cu bărbații. (spre exemplu, Figura 2 din data de 09.02.2020, pentru Jurnalul de Seară, DIGI 24 i-a invitat pe Dan Vîlceanu, deputat al PNL, Cristina Mădălina Prună, deputat USR, Ștefan-

¹ „Egalitatea între bărbați și femei | Fișe descriptive despre Uniunea Europeană | Parlamentul European”, data accesării 12 iunie 2020, <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/59/egalitatea-intre-barbati-si-femei>.

² „STRATEGIE 24/05/2018 – Portal Legislativ”, data accesării 12 iunie 2020, <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/203938>.

Radu Oprea, Senator PSD, și Ion M. Ioniță, senior-editor al ziarului Adevărul și redactor-șef al revistei Historia, prezentator fiind Cosmin Prelipceanu¹. Același lucru se observă și în Figura 3).

De altfel, consider că monitorizând aceste emisiuni am observat că se repetă pattern-ul conform căruia femeile invitate se află în minoritate, invitații fiind de regulă în majoritate bărbați, câteodată fiind invitați speciali (și niciodată o femeie). Pe aceste considerente Prof. univ. dr. Liliana Popescu a inițiat noul concept *all female panels* în cadrul conferinței „**Romania, Eastern and South-Eastern Europe in the New World (Dis)Order**”, echilibrând realitatea imediată a României și demonstrând necesitatea recunoașterii expertizelor femeilor.

În final, oportunitatea oferită de noutatea conferinței a fost urmată inerent de către noi mecanisme care au influențat percepțiile asupra spațiului public din România, comparat cu scena internațională, conferindu-mi cea mai apropiată deschidere către o realitate imediată aflată la limita acceptării, dar am înțeles și învățat că lucrurile sunt aparent normale până în momentul când cineva decide ca acestea trebuie să se schimbe. Acest lucru poate fi observat în mod negativ sau pozitiv, dar, în calitate de politolog în devenire, eu consider că percepțiile și realitățile trebuie observate din perspective neutre, fiind necesar să se conștientizeze dezechilibrul dintre apariția redusă a femeilor în spațiul public, stare de fapt care trebuie schimbată.

Bibliografie:

- Ackermann, Edith. „Piaget’s Constructivism, Papert’s Constructionism: What’s the difference?” 5 (1 ianuarie 2001).
https://www.researchgate.net/publication/238495459_Piaget's_Constructivism_Papert's_Constructionism_What's_the_difference.
- „Egalitatea între bărbați și femei | Fișe descriptive despre Uniunea Europeană | Parlamentul European”. Data accesării 12 iunie 2020.
<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/59/egalitatea-intre-barbati-si-femei>.
- „Jurnalul de Seara 9 februarie 20 00”. Data accesării 14 iunie 2020.
<https://www.digi24.ro/emisiuni/jurnalul-de-seara/jurnalul-de-seara-9-februarie-20-00-3-1257921>.

¹ „Jurnalul de Seara 9 februarie 20 00”, data accesării 14 iunie 2020, <https://www.digi24.ro/emisiuni/jurnalul-de-seara/jurnalul-de-seara-9-februarie-20-00-3-1257921>.

- PRZYBYLSKI, Piotr. „UE și România”. Text. România - European Commission, 10 octombrie 2016. https://ec.europa.eu/romania/about-us/eu_romania_ro.
- „STRATEGIE 24/05/2018 - Portal Legislativ”. Data accesării 12 iunie 2020. <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/203938>.